

DET ØKONOMISKE
FAKULTET

UNDER

AARHUS

UNIVERSITET

MAJ 1936

I nden Studenter og Studenters Forældre læser Redegørelsen for det kommende økonomiske Fakultet, kunde jeg ønske at sige til de Studenter, som interesserer sig for Fakultetet, at det nye økonomiske Fakultet er ikke en Uddannelsesanstalt alene for Generaldirektører, og det er heller ikke en Parkeringsplads for Studenter, som ikke ved, hvad de vil, og som saa, som det hedder, hellere maa gaa over i det praktiske. Generaldirektører vil der sikkert ogsaa blive skabt i Aarhus; men de kommer iøvrigt altid frem — med eller uden Hjælp fra et Fakultet, og de Studenter, der blot vil parkere i Fakultetet, til noget viser sig, gør bedst i at søge andre Veje. Fakultetet vil kunne yde den største Indsats i Samfundet, og dermed for sine Studerende, hvis det søges af en maalbevidst Ungdom, der føler konstruktive og administrative Evner, og som midt i en saakaldt Krisetid vil gribe Tømmerne til sin egen Skæbnevogn og skaffe sig den dybe Tilfredsstillelse, der ligger i at have forberedt sig til Bunds til sit Livsmaal. Fakultetet haaber at komme til at arbejde med en Ungdom, der ikke vælger det økonomiske Studium af Profitbegær, men for at forberede sig til at gøre sin Indsats i Ordningen af Verdensforholdene. Det er jo saa muligt, at Verden stort set ikke mærker ret meget til, at den bliver ordnet af den enkelte, men Initiativ og Fantasi, baseret paa Viden, har alle Dage

øvet sin Indflydelse. Det viser sig desuden til Stadighed, at det saa stærkt søgte Begreb — Heldet — har en udpræget Tendens til at være til Stede, hvor Flid, Energi, Fantasi, Viden og Troskab er forsamlede, hvis man ikke mener, at netop disse Egenskaber gør det lettere for en Mand at placere sig, hvor Heldet passerer forbi — og giver ham personlig Mod til at gribe det i det korte Sekund, det passerer.

Fakultetet haaber at kunne lære sine Studenter ikke at løbe i Flok, at lære dem at have sine Meningers Mod og at turde disponere efter dem — selv om man af den Grund en Tid maa disponere mod Strømmen. Som der staar i den efterfølgende Redegørelse, ønsker Fakultetet at skabe en videre Horisont og lære logisk Tænkning. Derved giver Fakultetet Studenterne Mulighed for at forstaa Tidens Krav som Resultat af Tidens Udvikling og ikke at lade sig lamme af Kriseskræk og Konjunktursving. Fakultetets Eksistensberettigelse er betinget af, at det altid forstaaer Tidens Krav — og det vil dets Videnskabsmænd blive en Borgen for.

Aarhus, Maj 1936.

Thorkild Juncker.

Til Efteraaret aabnes et økonomisk Fakultet ved Aarhus Universitet. Det økonomiske Studium faar en Dobbeltopgave. Formaålet er at give en videnskabelig Uddannelse til unge Kvinder og Mænd, som enten forbereder sig til en Gerning i Erhvervslevets Tjeneste eller ønsker at dygtiggøre sig til Arbejde i den offentlige Administration, i begge Tilfælde paa Poster, hvor Træning i økonomisk Analyse og Tænkning er af væsentlig Betydning.

For at løse denne Dobbeltopgave anlægges Det økonomiske Fakultet ved Aarhus Universitetet to Studielinier: *Den økonomiske Linie* og *Den offentlig-administrative Linie*. Spaltningen træder dog først i Kraft ved Studiets 2. Del. Undervisningen omfatter ingen praktiske Færdigheder, men bliver en akademisk Uddannelse, og Studiet afsluttes for begge Retningers Vedkommende med en Embedseksamen. Inden for en vis Tidsfrist efter Studiets Paabegyndelse fordres aflagt en *Prøve i Bogholderi* og af de sproglige Studenter tillige en *Prøve i Matematik*.

Som nævnt, er Studiets økonomiske Linie væsentlig tænkt som en Forberedelse til en Livsgerning i Erhvervslevet. Tidens Udvikling har ført med sig, at det er blevet stedse mere nødvendigt for Personer i Erhvervslevets ledende Stillinger, det være sig i Selskaber eller i private Firmaer, at have grundig økonomisk Uddannelse og Træning i økonomisk Tankegang. Det økonomiske Verdensfelt er jo paa een Gang blevet langt mere samlet og langt mere opdelt end tidligere. Trafikmidler

nes Sejrsløb har i overordentlig Grad reduceret de geografiske Afstandes Betydning og har medført, at Virkningerne af en stor stedlig økonomisk Begivenhed øjeblikkelig spreder sig ud over den øvrige Verden. Paa den anden Side skaber politiske og handelspolitiske Foranstaltninger Omvæltninger i Erhvervslevets Vilkaar i et Omfang, som man ikke før har kendt, og kunstige Skranker rejses mellem de forskellige Erhvervssamfund. Endelig er selve Pengeværdien fra at være en af de relativt stabile Faktorer i Forretningsmandens Regnestykke blevet et højst flydende og usikkert Element.

Det er indlysende, at den Mangfoldighed af Faktorer, som nu maa tages i Betragtning, hvor man før i Tiden i alt væsentligt kunde bygge paa Loven om Tilbud og Efterspørgsel, i ganske overordentlig Grad komplicerer Forretningsmandens Dispositioner. Det er derfor blevet et Førsterangs-Spørgsmaal at kunne sikre sig Medarbejdere, der er trænet op i stringent økonomisk Tænkning, og som gennem grundige Forstudier har erhvervet sig omfattende Kundskaber og et videre Udsyn paa de Felter, som det her drejer sig om, saaledes at de har den nødvendige Basis for at disponere hurtigt i den givne Situation. I en Række andre Lande, der staar blandt de mest fremskredne i økonomisk Henseende, saaledes U. S. A., Tyskland, England, Belgien, Holland og Sverige, har man forlængst indført en videnskabelig økonomisk Uddannelse til Erhvervslevet i Lighed med den, som nu tilrettelægges ved Aarhus Universitet. I flere af Landene er Tilgangen af Studerende saa stor, at der maa foretages en Udvælgelse. Erhvervslevet i de paagældende Lande har haft stort Udbytte af de skolede Kræfter, som det herigennem har faaet i sin Tjeneste, og for de Studerende selv har det vist sig, at Uddannelsen har ført til gode Stillinger og smukke Karriærer i det økonomiske Liv. Efterspørgslen fra Erhvervslevets Side efter de videnskabeligt uddannede Hjælpere har været og er fremdeles meget stor i disse Lande. Det tør forudsiges, at det

samme vil blive Tilfældet i vort Land: Banker, Forsikringselskaber, Rederier, Handelshuse, Industriforetagender og private Firmaer vil utvivlsomt med Glæde aabne Dørene for Medarbejdere, der møder med en saa værdifuld Forberedelse til et selvstændigt Arbejde inden for Virksomhederne.

Ogsaa for de Studerende af den offentlig-administrative Linie vil der være god Brug i det moderne Samfund. Statens og Kommunernes Administrationer spænder over stedse videre Felter. *De offentlige Erhvervsvirksomheder* er kommet til at spille en stedse større Rolle, og selve Forvaltningen stilles i hastigt voksende Omfang over for Opgaver, til hvis Losning netop den Uddannelse, som Aarhus Universitet anlægger, vil give den bedste embedsmæssige Skole. Man behøver blot at tænke paa det overvældende Arbejde, som Skatte- og Socialforvaltningen paalægger Kommunerne, for at forstaa, hvilken Værdi det vil have for disse at kunne ansætte Embedsmænd, der har faaet en teoretisk Forberedelse, som specielt vil gøre dem egnede til at behandle disse specielle Opgaver. Dette er almindeligt anerkendt. Desuden vil der aabne sig en naturlig Arbejds-mark for Kandidaterne fra Aarhus Universitetets økonomiske Fakultet inden for Organisationslivet i det moderne Danmark. De store Erhvervsorganisationer har jo netop i udpræget Grad Anvendelse for Medarbejdere med Kvalifikationer, som den økonomiske Undervisning i Aarhus vil give. Det kan saaledes fastslaas, at en samfundsmæssig Opgave af stor og almen Betydning finder sin Losning med Fakultetets Oprettelse.

Hvad Studiet omfatter.

Da Lærerstabten endnu ikke er udnævnt, har det foreløbig ikke været muligt at udforme en detailleret Studieplan; men Undervisningens almindelige Karakter kan dog allerede nu angives.

Som nævnt vil Studiet blive inddelt i to Dele, hvoraf 1. Del er fælles for samtlige Studerende, medens der ved 2. Del vil blive Adgang til at specialisere sig enten paa økonomiske eller administrative Fag.

Studiets 1. Del kommer herefter til at omfatte:

1. *Almindelig Nationaløkonomi*. Opgaven vil her blive at tilægne sig den økonomiske Teori og Analysemetode med Henblik paa Behandlingen af praktiske økonomiske Problemer ved Studiets 2. Del.
2. *Almindelig Samfundsbeskrivelse*. Med dette Fag tilsigter man at give Studenten Kendskab til og Indsigt i det Samfund, hvori han lever, og inden for hvilket det økonomiske Liv foregaar. Det vil omfatte et Studium af Samfundets Institutioner, Befolkningsforhold og Erhvervsstruktur; Træning i at benytte Kilderne til Viden herom samt Undervisning i elementær statistisk Metode.
3. *Borgerlig Ret*. Opgaven er her at erhverve et almindeligt Kendskab til Retsordenen, og dette Fag vil blive dyrket i samme Omfang som til 1. Del af juridisk Embedseksamen.
4. *Almindelig Driftsøkonomi*. Dette Fag omfatter Studiet af Forholdene inden for de enkelte økonomiske Bedrifter, hvoraf det økonomiske Liv bestaar. Studiet vil blive af forberedende Karakter, idet Driftsøkonomi bliver et Hovedfag under Studiets 2. Del paa den økonomiske Linie.
5. *Økonomisk Historie*. Det tilsigtes her at give Studenten en Oversigt over den økonomiske Historie. I Forbindelse hermed vil der blive et Kursus i *Sociologi*, der dog vil blive af forberedende Karakter, da Faget tages op til grundigere Behandling ved 2. Del af Studiet.

Studiets 2. Del.

Dette vil som nævnt blive spaltet i to Linier efter Studenternes Ønske.

A. *Den økonomiske Linie:*

1. *Nationaløkonomi.* Ved 1. Del-Studiet tænkes Studentens Opøvelse i økonomisk Teori og Metode fuldendt. Disse Kundskaber tænkes ved 2. Del anvendt til Øvelser i Losning af praktiske økonomiske Opgaver.
2. *Udvidet Driftsøkonomi og*
3. *Økonomisk Statistik med økonomisk Tilstandsanalyse eller Konjunkturanalyse.* Disse to Fag vil udgøre Kærnen af 2. Del-Studiet. Ved det første Fag vil man uddybe det forberedende Studium under 1. Del. Det vil omfatte prispolitiske Spørgsmaal, Kalkulation, regnskabsmæssig Kontrol, Financieringsproblemer og Afsætningsspørgsmaal. Det andet Fag vil omfatte den centrale statistiske Teori og dens Anvendelse ved Analyse af økonomisk-statistisk Erfaringsmateriale. Studiet vil for en væsentlig Del foregaa ved Laboratorieøvelser.
4. *Sociologi.* Studiet vil koncentrere sig om de Grene af Sociologien, som beskæftiger sig med Gruppedannelser og Individets Reaktion som Medlem af Grupper og Organisationer.
5. *Juridiske Fag,* væsentlig inden for Formueretten.

B. *Den offentlig-administrative Linie:*

Denne Studieretning adskiller sig fra den økonomiske Linie derved, at udvidet Driftsøkonomi erstattes med *Socialpolitik og Finansvidenskab*, samt ved at de formueretslige Fag erstattes med offentlig Ret, og at disse to Emnegrupper bliver Hovedfagene. Statistik indskrænkes til den centrale statistiske Teori. De øvrige Fag er fælles for begge Linier.

Studiet lægges for begge Linier saaledes til Rette, at Undervisningen til 1. Del strækker sig over 2 Aar, medens 2. Del gennemfores paa ca. $1\frac{1}{2}$ Aar, hvorved den samlede Studietid altsaa bliver ca. $3\frac{1}{2}$ Aar.

Ved Siden af den økonomiske Universitets-Undervisning skabes der nu ved det jydsk Universitet et Forskningsinstitut til Behandling af erhvervsmæssige og økonomiske Problemer. Meningen hermed er dels at udvikle et økonomisk Forskningscentrum i Aarhus, dels at sikre Studenterne Mulighed for Kontakt med det økonomiske, levende Liv straks fra Studiets Begyndelse.